

ENOTNOST

Delavsko-kmečki tednik.

Izhaja vsak četrtek. — Naročnina: mesečno 6 Din, četrletno 15 Din.
Uredništvo in Upravništvo: V Ljubljani, Delavski dom, Marxov trg 2, dvorišče. ček. račun št. 14.577

Leto II.

LJUBLJANA, 12. maja 1927.

Stev. 18.

Nova faza kitajske revolucije.

Po poročilih iz Kitajske je prišlo v Kuomintang-stranki do razcepa. Kapitalističen del Kuomintang-stranke s Čang-kaišekom je šel na desno, delavci in kmetje pa na levo — na pot razrednega boja ne samo proti inozemskim imperialistom, temveč tudi proti kitajskim imperialistom. Kuomintang-stranka je bila bojovni blok nacionalno revolucionarnih elementov, v njej so bili delavci, kmetje, malomeščani, intelektualci in tudi del kitajskih kapitalistov.

Razumljivo je, da pri takem socialnem sestavu stranke, Kuomintang ni mogla imeti enotnih pogledov na svoje cilje. Levo orientirani elementi so postavljali zahteve, katere so bile nasprotne interesom kapitalistov, desnice.

Delavsko, levo krilo je igralo iz dneva v dan večjo vlogo, njegov vpliv je rasel in ko je Kuomintang zasedla velike industrijske centre (Šanghai, Nanking itd.), so delavci postali nosilci revolucije. Delavsko, levo krilo je postavilo konkretne politične in socialne zahteve, zboljšanje neznosnih delovnih pogojev, spremembe v vsem gospodarskem življenju, socialno zaščito za delavce, zemljo za kmete.

Take zahteve delavskega krila Kuomintang-stranke so naravno ogrožale interese kapitalističnega krila stranke in moralo je priti do razcepa. Kitajski kapitalisti so pristali na revolucijo proti imperialistom v nadi, da bodo po zmogoviti revoluciji oni sami zasedli mesta imperialistov v kitajskem gospodarstvu. Toda dogodki so se razvili v drugo smer: delavci in kmetje so zavzeli oblast v osvobojenem delu Kitajske in kapitalistična desnica Kuomintanga je prenehala z bojem proti imperialistom, šla je v vrste kontrarevolucije, da ubrani svoje kapitalistične profite pred delavci in kmeti.

Kitajska nacionalna revolucija je prešla v novo fazo, v fazo ostrih socialnih razrednih borb.

Kontrarevolucionarno izdajalstvo Čangkaišeka.

Čangkaišek, vrhovni komandant šanghajskih čet, ki je pripadal desnemu buržuaznemu krilu Kuomintanga, se je obrnil proti kitajskim masam delovnega ljudstva; razorožil je rdeče garde delavstva, zaprl in deloma pobesil vodje strokovnih organizacij in tako izdal kitajsko revolucijo za kapitalistične interese. Buržuazni tisk vsega sveta seveda pozdravlja to kontrarevolucionarno protidelavsko postopanje Čangkaišeka, ker imperialisti vidijo seveda mnogo raje kitajsko buržuazijo na krmilu kot kitajske delavce in kmete. S kitajsko buržuazijo se bodo imperialisti že sporazumeli, račun pa bo moralo plačati delovno ljudstvo.

Toda krvavi poskusi buržuazne desnice udušiti delavsko gibanje bo prej ali slej moralo skrahirati. Izdan je nalog, da se zapre Čangkaišeka in buržuazni listi so postali zelo malobesedni, ker kontrarevolucionarna akcija propada, delavci in kmetje se pripravljajo, da spreminijo nacionalno revolucijo v socialno.

Posledice kitajske revolucije in rudarskega štrajka v angleškem proračunu.

Proračunsko leto 1926 je Angliji prineslo 37 milijonov funtov, t. j. 9 in pol milijarde dinarjev, deficita (primanjkljaja). Ta velikanski deficit pove, zakaj angleški kapitalisti nastopajo z obznanom proti strokovnim organizacijam in z vojnimi ladjami proti Kitajski.

Kitajska in Rusija.

Danes, ko vse kapitalistične države pošiljajo svoje vojne ladje na Kitajsko, da „branijo“, kar so pred leti z orožjem v roki ukradli kitajskemu narodu — pa pozivljajo Rusi Kitajce na svoje univerze, da jih usposobijo za boj proti imperializmu in kapitalizmu. Zato je razumljivo, zakaj so simpatije kitajskega naroda na strani sovjetske Rusije.

Kdo je razbijač?

Občinske volitve v Zagorju.

Zagorje je delavski, rudarski okraj in če bi meščanska demokracija, za katero se SSJ tako navdušuje, ne bila prikrita diktatura buržuazije, bi moral v zagorski občini županiti delavec. Ponovno je delavstvo dalo zaupanje in večino delavski listi in ponovno se je buržuazija poživžgala na ljudsko voljo in postavila proti ljudski volji svoje gerente. Buržuazija upa, da bo s takim postopanjem „spametovala“ proletarijat, da bo končno zgubil vero in zaupanje v sebe samega in volil demokrate — klerikalce ali pa levo krilo buržuazije — SSJ. Toda zmoten je račun buržuazije, proletarijat — vsaj kar je opredeljenega in zavednega — ne bo klonil nasiljem buržuazije in bo vodil kljub vsemu naprej svoj boj za osvobojenje in tudi za občino, kot etapo v boju za svoj končni cilj.

V dolgem času buržuaznega gerentovanja in komisarjenja so razpisane zopet enkrat občinske volitve, pri katerih bo delavstvo izreklo sodbo o gerentskem gospodarstvu in povedalo, kako naj se v bodoče gospodari na občini in komu zaupa občinske posle.

Mi smo SSJ predlagali skupen nastop — SSJ je skupen nastop odklonila. Nočemo za sedaj kvalificirati tega ponovnega razbijanja enotnega nastopa,

ker najboljši odgovor bodo dali delavci in kmetje Zagorja sami.

Objavljamo korespondenco med našimi sodrugi in SSJ glede skupnega nastopa pri razpisanih volitvah, da bodo delavci in kmetje sami presodili, kdo je razbijač.

Zagorje, dne 25. aprila 1927.

Sodrugu . . . , predstavniku skupine „Enotnost“ v Zagorju.

Na podlagi sklepa odborove seje kraj. pol. org. SSJ v Zagorju z dne 25. aprila si dovoljujemo z ozirom na predstojee občinske volitve v Zagorju Vam naznaniti sledeče:

Ker smatramo za nujno potrebno in v interesu delavskega razreda občine Zagorje, da pride ta v kolikor mogoče večjem zastopstvu v novi občinski odbor, Vas naprošamo, da se izjavite, pod kakšnimi pogoji je Vaša skupina pripravljena iti s SSJ skupino v te volitve.

Tozadevne predloge prosimo, da nam blagovolite sporočiti pismeno do 30. aprila 1927 na naslov: Kraj. pol. org. SSJ v Zagorju (v roke s. J. Arha).

V slučaju, da v tem roku tega odgovora ne sprejememo, smatramo, da je od strani Vas ta naš poziv odklonjen.

S socialističnim pozdravom za kraj. pol. org. SSJ:
Fr. Dolinšek, predsednik. J. Arh, tajnik.

Krajevni organizaciji Soc. stranke v Zagorju ob Savi.

Z ozirom na Vaš dopis glede skupnega nastopa pri občinskih volitvah v Zagorju Vam odgovarjamo:

Naša skupina „Enotnosti“ smatra skupen nastop delavstva pri bodočih občinskih volitvah za potreben. Občina spada v delavske roke!

Že dvakrat je proletarijat Zagorja izvolil iz svoje srede občinski odbor, toda obakrat je vladajoči reakcionarni režim nasilno razpustil zakonito izvoljeni občinski zastop in postavil demokratske gerente.

Nasproti temu nasilju morajo delavci in kmetje Zagorja še bolj strniti svoje vrste in še bolj glasno povedati, da ne marajo gerentov in da mora občina preiti v njihove roke. To se da doseči z enotnim nastopom delavstva in s pomočjo kmetov.

Naša skupina „Enotnosti“ se nadalje zaveda, da čaka v občinski politiki vse polno pereh vprašanj v korist delavstvu in revnim kmetom in da bo naloga prihodnjega občinskega odbora, vsaj delno rešiti jih, v kolikor bo režim dopuščal.

Naša skupina se tudi zaveda, da je treba občinske volitve izkoristiti za najostrejšo agitacijo proti meščanskim strankam in za poživitev delavskega gibanja v znamenju enotne fronte. Posebno mora veljati naš boj demokratski in fašistovski gospodi.

Ti razlogi vodijo našo skupino „Enotnosti“. Na tem stališču je stala naša skupina že leta 1925, ko se je po krivdi krajevne organizacije Socialistične stranke razbil skupen nastop v občinskih volitvah. Lastni člani Soc. stranke so obsojali takratno taktiko Socialistične stranke.

Tudi sedanje Vaše pismo se ne izraža še jasno za skupen nastop. Potrebna pa je jasnost. Delavstvo, ki je pri letošnjih pogajanjih za prazno prvega maja zopet videlo Vaše neiskrene manevre, hoče enoten nastop.

Ogroženo pokojninsko in nezgodno zavarovanje pri bratovskih skladnicah.

Pravilnik bratovskih skladnic, ki je v veljavi sedaj nad dve leti, je Žerjavovo delo in kot vse, kar Žerjav prime v roko, se je tudi njegov eksperiment na polju socialne politike ponesrečil. Žrtve tega demokratskega eksperimenta pa seveda ne bo Žerjav, temveč zavarovani rudarji in kovinarji, katerim grozi resna nevarnost, da bodo ostali kljub prispevkom, ki jih plačujejo, brez pokojnine, da se jim bo še slabše godilo kot danes starovpokojevcem.

„Jutro“ in Narodna strokovna zveza sta proglasila Žerjavov pravilnik za velikanski uspeh in napredek, številke letnega računa pa pričajo o nasprotnem, letni račun kaže, da bo v kratkih mesecih pokojninski fond pasiven in da se bo moralo vpokojevcem občutno znižati pokojnino.

S sklepom glavne skupščine, da se

Naši čisto konkretni predlogi so:

1. Pred vsem mora obveljati pri vsem načelo proletarske demokracije.

2. Pri sestavljanju kandidatne liste mora obveljati propore. Kot podlago za propore naj se vzamejo zadnje politične volitve, to so volitve 8. februarja leta 1925.

3. Nosilec kandidatne liste pripade najmočnejši politični skupini.

4. Skupna lista naj se imenuje Enotna lista delavcev in kmetov.

5. Na prvi seji prihodnjega občinskega zastopa se poda skupen protest proti razpustu zadnjega občinskega odbora in proti gerentstvu ter komisarjenju sploh, to se pravi proti zakonu o zaščiti države.

Samo ob sebi se razume, da se bo treba pogovoriti glede agitacije, shodov, skupnega volilnega odbora i. p.

Želimo tudi, da nam čim prej, vsaj pa do sobote 7. maja, sporočite pismene Vaše protipredloge. Pripravljeni smo tudi na takojšnja pogajanja.

Delu čast in oblast!

V Zagorju, dne 28. aprila 1927.

Skupina Enotnost.

*

Odklonitev SSJ:

Zagorje, dne 6. maja 1927.

Sodrugu . . . , predstavniku skupine Enotnost

v Zagorju.

Delavstvo, zbrano na skupnem sestanku dne 5. maja ob 4. uri popoldne v pisarni Zveze rudarjev v Zagorju, je ugotovilo, da so predlogi skupine „Enotnost“ z dne 29. aprila 1927 za skupen nastop pri prihodnjih občinskih volitvah nesprijemljivi in to iz razloga, ker ne odgovarjajo načelu proletarske demokracije ter ne dajejo nikakšne temeljne podlage, na kateri bi bilo omogočeno pozitivno delovanje delavskih zastopnikov v občini.

Po nalogu zborovalcev: Jurij Arh.

znižajo prispevki za nezgodno zavarovanje (te plačujejo samo podjetniki), je prišlo tudi nezgodno zavarovanje na pot pokojninskega sklada, na pot nesigurnosti.

Vprašanje se ne tiče samo rudarjev in kovinarjev, to je velevažno vprašanje za vse stroke delavstva, za celokupni delavski razred. Skrajni čas je, da Delavska zbornica in Strokovna komisija deneta to vprašanje na dnevni red, da pojasnita delavstvu vso resnost položaja in da organizirata potrebno akcijo v zvezi z neodvisnimi organizacijami, ker v istem položaju so rudarji tudi v Srbiji, Bosni in na Hrvaškem.

Dve leti zanemarjanja tega vprašanja je omogočilo podjetnikom, da so izigrali pokojninsko in nezgodno zavarovanje, delavstvo ne sme dopustiti, da se izvede kapitalistična namera, da to institucijo popolnoma uničijo.

pa so jih žandarji že zjutraj podirali in se dušali. Na dimniku steklarne je plapolala zjutraj rdeča zastava, po to se pa junaški žandarji sami niso upali. Silili so delavce, pa nihče ni hotel vržiti žandarske posle. Obljubljali so 200 Din in neki Krekovec-krščanski socialist se je polakomnil teh dinarjev in vzel zastavo z dimnika. Žandarji pa mu obljubljenih 200 Din niso hoteli dati. Ob splošnem zaničevanju te prodane duše je žandarski pomočnik odšel . . . Shod je bil dobro obiskan. Govoril je s. Kermauner. Razpoloženje je bilo dobro. Prodajali smo „Enotnost“, zbirali za tisk, sklad in naročnike.

Prvi Maj v Sloveniji.

Zagorje.

V smislu navodil „Enotnosti“ smo šli na delo za enotno proslavo Prvega Maja. SSJ pa je hotela enotno proslavo preprediti in organizirati svojo razbijaško proslavo. Rudarji in steklarji pa so to namero razbijaške SSJ prepredili, nihče ni hotel sodelovati pri razbijaški SSJ proslavi. Nato je Čobal resigniral in izjavil, da se bo udeležil naše proslave. — Policijske omejitve so bile tudi pri nas zelo stroge. Napravili so sicer delavci v Kisovcu mlaje,

